

ת"פ (ראשון לציון) 44763-03-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (ראשון-לציון) 44763-03-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלום ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 44763-03-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בראשון-לציון

[24.01.2025]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

החלטה

זוהי החלטה בבקשת הנאשם להורות לממונה על עבודות השירות (להלן: "הממונה") להשלים את חוות דעתו מיום 21.11.2024 בדבר התאמת הנאשם לריצוי עבודות השירות, בשני עניינים - האחד, בדיקתו על ידי רופא שב"ס לשם קביעת כשירותו הרפואית לריצוי עבודות שירות, והשנייה - בדיקת מעסיקים המוכנים להעסיקו בעבודות שירות.

רקע עובדתי

כתב האישום

נגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדיון, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 14.11.2021 בשעה 02:47 או בסמוך לכך, בילתה המתלוננת, שהייתה בת זוגו של הנאשם במשך כשנתיים והם נפרדו בסמוך למועד זה (להלן: "המתלוננת"), במועדון בראשון לציון, עם אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה.

באותן הנסיבות, לאחר שגילה הנאשם היכן המתלוננת ומשלא נענתה לשיחותיו, הגיע הנאשם למועדון, כשהוא מחזיק בכיס מעילו סכין מתקבעת בעלת להב של 5 ס"מ, ודרש מהמתלוננת לצאת ולשוחח עמו.

בנסיבות אלו, עוברת אורח שזהותה ידועה למאשימה, הבחינה במעשיו של הנאשם וטלפנה למוקד 100 בבקשה לסיוע.

התנהלות ההליך המשפטי

בדיון שהתקיים ביום 19.4.2023 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר שלפיו כתב האישום תוקן כמפורט לעיל, הנאשם הודה, הורשע ונשלח לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן. הצדדים הודיעו כי אין ביניהם הסכמות עונשיות וכי ישובו וישוחחו לאחר קבלת התסקיר.

המאשימה הודיעה כי בשלב זה עמדתה למאסר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט הבהיר לנאשם טרם הודייתו כי אינו כבול להסדר והעונש ייגזר לפי שיקול דעתו. בהחלטה שניתנה באותו מועד נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן.

בשל דחייה שנדרשה בשל מצב החירום עליו הוכרז במדינה עקב מלחמת 'חרבות ברזל' ודחייה נוספת עקב בקשת שירות המבחן בשל רשימות המתנה ומחסור בקציני מבחן, נדחו הדינים שנקבעו להגשת התסקיר וטיעונים לעונש. ביום 24.3.2024 התקבל תסקיר בו הודיע שירות המבחן כי ניסיונותיו ליצור קשר עם הנאשם לא נענו על ידי הנאשם, וגם לפגישות אליהן זומן הנאשם באמצעות בא כוחו הוא לא הגיע, ובמצב דברים זה לא היה בידי שירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו.

לדיון שנקבע ליום 27.3.2024 לטיעונים לעונש הנאשם לא התייצב ובא כוחו מסר כי נותק הקשר עם הנאשם, ועל כן, הוצא נגדו צו הבאה.

ביום 15.7.2024 הוגשה הודעה על ידי עו"ד שביט על קבלת ייצוג הנאשם במקום עורך הדין שייצג אותו מטעם הסנגוריה הציבורית, והתבקשה דחייה של הדיון לצורך העתקת חומר החקירה וקיום משא ומתן מול המאשימה. בית המשפט הבהיר בהחלטתו כי הדיון קבוע לטיעונים לעונש והותיר את מועד הדיון על כנו.

בדיון ביום 16.7.2024 ביקש ב"כ הנאשם שוב לדחות את הטיעונים לעונש, ומסר כי הגיע להסכמה עם המאשימה לפיה הנאשם יישלח לממונה לבדיקת התאמתו לבצע עבודות שירות, וכן כי ינצל את הזמן לנהל משא ומתן עם המאשימה לסיום ההליך.

נוכח הסכמת הצדדים, נשלח הנאשם לקבלת חוות דעת מאת הממונה.

ביום 21.11.2024 הודיע הממונה כי הנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות מהעילה המנויה בסעיף 51(ב1)(2) לחוק העונשין: "נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם לרבות בנאשם, בהתבסס על חוות דעת שניתנה על ידי גורמים המנויים בחוק לקבוע אי התאמה: משטרת ישראל".

לחוות הדעת של הממונה צורפה חוות דעת של אגף המודיעין לפיה "על הנ"ל קיים מידע המצביע על קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם/ עובד השירות עצמו, אם ירצה או ימשיך לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות".

כן פורטו עיקרי המידע: "מהיוועצות עם יחידת השטח עולה כי הנדון מעורב בסכסוכים אלימים ונשקפת מסוכנות ממנו וכלפיו".

בנוסף, צוין בחוות דעת הממונה כי הנאשם לא גויס לצבא בשל רישום פלילי, הוא בעל הרשעות קודמות בעבירות אלימות, בגיבן נשפט למאסר על תנאי, צו של"צ וכן מאסר בפועל, וכן כי תלוי ועומד נגדו תיק נוסף משנת 2023 המתנהל בבית משפט השלום בתל-אביב בעבירות סמים והחזקת סכין, ושני תיקי חקירה משנת 2024 בעבירות של החזקת סכין ותגרה.

הממונה הוסיף לחוות דעתו הערה לפיה מאחר שמדובר במידע שאינו גלוי בפני הממונה, יש לזמן את קצין המודיעין הרלוונטי לשם דיון בסוגיה זו.

חוות דעת הממונה הועברה על ידי בית המשפט לעיון ב"כ הצדדים.

ביום 3.12.2024 הגיש ב"כ הנאשם בקשה לדחיית הדיון בשל עומס דיונים ביומנו. אף שלא ניתנה החלטה לדחיית הדיון, לדיון ביום 4.12.2024 לא התייצב ב"כ הנאשם. בנסיבות אלו, ובהעדר ב"כ הנאשם, בית המשפט נאלץ לדחות את הדיון, קבע מועד לשמיעת עדות הקמ"ן ודחה את שמיעת הטיעונים לעונש.

ביום 18.12.2024 נשמעה עדות הקמ"ן, פקד שקד סרי, במעמד צד אחד, לצורך בחינת המידעים ותקפותם, ועדות הקמ"ן נרשמה בפרוטוקול נפרד וחסוי. בנוסף לכך, הקמ"ן השיב בדיון שהתקיים במעמד הצדדים לשאלות אותן נשאל על ידי ב"כ הנאשם.

לאחר מכן, נשמעו טענות ב"כ הנאשם בנוגע לחוות דעת הממונה, ניתנה לו האפשרות להגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו, ולב"כ המאשימה ניתנה אפשרות להגיב לכך, והן פעלו בהתאם.

תמצית טענות הצדדים

ב"כ הנאשם טען כי שיקול הדעת אם לשלוח את הנאשם לריצוי עבודות השירות אם לאו נתונה לבית המשפט לא לממונה.

לטענתו, הממונה חייב להיות חשוף למידע המודיעיני, ואולם במקרה דנן לא הוצג לממונה המידע המודיעיני או פרפראזה אלא רק תמצית מידע.

עוד טען ב"כ הנאשם כי הממונה חייב לבדוק האם הנאשם כשיר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות גם מבחינת מצבו הבריאותי. ב"כ הנאשם ביקש כי הנאשם ייבדק ע"י רופא שב"ס וכן ייבדק עם מעסיקים פוטנציאליים אם הם מוכנים להעסיקו אם לאו, וטען כי ניתן להעסיקו גם באזורים אחרים בארץ לא רק באזור מגוריו.

בנוסף לכך, ב"כ הנאשם טען כי המאשימה הייתה צריכה לדעת שישנה מניעה מודיעינית ולכן היה עליה שלא להכשילו בעניין זה בעת ניהול המשא ומתן.

לאור האמור, עתר ב"כ הנאשם כי בית המשפט יורה לממונה להשלים את חוות דעתו.

ב"כ המאשימה התנגדה לבקשת ב"כ הנאשם, הפנתה לאמור בחוות הדעת שצורפה לחוות הדעת של הממונה, בה פורטו עיקרי המידע, כפי שפורטו לעיל, ושאותם פירט הקמ"ן באוזני בית המשפט, והדגישה כי המסוכנות אינה רק כלפי הנאשם אלא גם מסוכנות הנובעת ממנו כלפיו אחרים.

נוכח האמור, טענה ב"כ המאשימה כי אין מקום לשלוח את הנאשם לממונה פעם נוספת לצורך השלמת חוות הדעת, וביקשה כי בית המשפט ייתן את החלטתו בהתאם למידעים שהוצגו לפניו על-ידי הקמ"ן. כמו כן, ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי בעת עריכת ההסדר לא היו המידעים המודיעיניים בידיעתה. דיון והכרעה

פרק ו' לחוק העונשין שעניינו "דרכי ענישה", בסימן ב'1, מסדיר את נושא "נשיאת מאסר בעבודת שירות". אין חולק כי הסמכות לקבוע האם נאשם ירצה את מאסרו בדרך של עבודות שירות אם לאו, היא של בית המשפט ולא של הממונה, וזאת כעולה מהוראת סעיף 51ב (א) לחוק העונשין ומפסיקת בתי המשפט. סעיף 51ב. (ב) (1) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט לא יחליט על ריצוי עונש מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות אלא אם כן:

"בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה - חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע".

סעיף 51ב. (ב) (1) לחוק העונשין קובע כי בחוות דעת הממונה יפורט:

"התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיך לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיך לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיך לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין".

סעיף 51ב. (ב) (2) לחוק העונשין מוסיף וקובע כי:

"לצורך השמת הנאשם בסוג מסוים של עבודת שירות, נוכח קיומן של מגבלות השמה, רשאי הממונה להתבסס על המידע המנוי בסעיף קטן (ב) (1) (2) (א) עד (ו) ...".

אציין כי הטופס שצורף לחוות דעת הממונה במקרה זה הוא אותו הטופס המצורף על ידו לחוות דעתו המוגש לבית המשפט גם במקרים אחרים בהם נמצא כי נאשמים אינם מתאימים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות בשל מניעה מודיעינית.

כמו כן, חוות הדעת של הממונה עולה בקנה אחד עם האמור בתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות), תשע"ב-2011.

כמפורט לעיל, שמעתי את עדותו של קצין המודיעין, פקד סרי, במעמד צד אחד, ונערך פרוטוקול חסוי. קצין המודיעין הגיש לעיוני 18 מיידעים, שהיוו את הבסיס לחוות דעתי כפי שהועברה לממונה. המיידעים נאספו על ידי יחידות משטרה שונות, מתחילת שנת 2024 ועד לסיומה.

קצין המודיעין הבהיר לבקשתי את מקורותיהם, רמת מהימנותם, היקפם ואת תוכן המידע המודיעיני. מידעים אלו כוללים מידע קונקרטי, מוחשי ומהימן, שמטבע הדברים לא ניתן לפרטו במסגרת החלטה זו. פקד סרי ענה לשאלותיי, שכללו שאלות גם בנושאים שהועלו בטיעוני על ידי ב"כ הנאשם, כמו האפשרות כי הנאשם ירצה את עבודות השירות באזור המרוחק מאזור מגוריו או בתחנת משטרה, ושוכנעתי כי השמת הנאשם באזור מרוחק ממקום מגוריו או במקומות עבודה ספציפיים כפי שהוצעו על ידי ב"כ הנאשם, לא תסיר את החשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו.

לכל האמור, שוכנעתי מהנתונים שהוצגו לפניי כי קיימות נסיבות בעלות משקל של ממש, העונות ואף עולות על הרף הנדרש בסעיף 51(ב1)(1) לחוק העונשין של "יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו", לביסוס עמדת הממונה המסתמכת על גורמי המודיעין במשטרה, לפיה אין לשלב את הנאשם לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

אני סבורה כי יש לדחות את בקשת ב"כ הנאשם באשר להשלמת חוות דעת הממונה לעניין חיפוש מעסיקים המעוניינים להעסיק את הנאשם בעבודות שירות, מאחר שבקשתו זו אינה עושה הבחנה ראויה בין שאלת התאמת הנאשם לביצוע עונש המאסר בעבודות שירות לבין שאלת השמתו בעבודות שירות.

לפי הוראות סעיפים 51(ב1)(1) ו-51(ב1)(2) לחוק העונשין יש לקבוע האם הנאשם מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, ואם התשובה לכך תהא חיובית, או במקרה בו השמתו במקומות עבודה מסויימים עשויה להפחית את ה"יסוד הסביר לחשש" יהיה מקום לדון בשאלת השמתו. משלא מצאתי כי הנאשם מתאים להשמה בעבודות שירות, לא מצאתי לנכון להורות לממונה לחפש מעסיקים שיאותו להעסיקו.

מאותם טעמים, אני סבורה כי אין כל טעם ממשי להורות על שליחת הנאשם לבדיקה של רופא שב"ס, בנסיבות בהן הוא לא נמצא מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות בשל מניעה מודיעינית. ב"כ הנאשם הרחיב בטענותיו תוך שהתבסס על פסיקה אליה הפנה שניתנה בסוגיה, אך אני סבורה כי יש לערוך הבחנה בין פסיקה זו לבין ענייננו, כך לדוגמה -

ע"פ 779/08 מוסלי נ' מדינת ישראל (1.4.2009) (להלן: "עניין מוסלי") - פסיקה זו ניתנה בטרם נכנס לתוקפו תיקון 102 לחוק העונשין (ס"ח תש"ע מס' 2214, מיום 11.11.2009, עמ' 240), שתיקן את הוראות סימן ב'1 לפרק ו' לחוק העונשין. במסגרת התיקון נחקק גם סעיף 51(ב1) לחוק העונשין, שמתייחס לסמכות לקבוע התאמה או אי התאמה בשל קיומו של חשש סביר לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו.

ת"פ (שלום-ק"ג) 69952-01-18 מדינת ישראל נ' גנון (2.7.2020) - בית המשפט הורה לממונה למצוא מקום השמה מתאים לנאשם במרכז הארץ או צפונה ממנו, כשהחלטתו התבססה, כאמור בה, על "תוכן הידע והמיקום הגאוגרפי בו קיים אותו יסוד סביר לחשש", בעוד שב"כ הנאשם לא מצאתי כי קיימת הגבלה גיאוגרפית. עפ"ג (מחוזי-חי') אגבאריה נ' מדינת ישראל (21.4.2016) - בית המשפט הבהיר בפסק דינו כי "לא הובאו בפנינו לא חומר מודיעיני ולא חוות דעת משטרתית שיהא בהם כדי להוביל למסקנה לפיה אין לאפשר למערער לרצות את מאסרו על דרך של עבודות שירות". כלומר, בית המשפט התייחס לחומר שהוצג לפניו ולא לחומר המודיעיני שהוצג לפני הממונה. במקרה דנא, הוצג לפניי חומר מודיעיני המוביל למסקנה כי לא ניתן לאפשר לנאשם לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות.

סוף דבר

אשר על כן, אני דוחה את בקשת ב"כ הנאשם להורות לממונה להשלים את חוות דעתי. בשולי החלטה ולמען הסר ספק, מובהר כי מאחר שטרם נשמעו הטיעונים לעונש, בית המשפט טרם גיבש דעתי לעניין העונש ההולם, ושמורה להגנה הזכות לטעון את כל טענותיה באשר לכך במסגרת הטיעונים לעונש. המזכירות תשלח העתק החלטה לבאי כוח הצדדים ולממונה על עבודות השירות בשב"ס. ניתנה היום, כ"ד טבת תשפ"ה, 24 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.